

КОНФЛІКТ ІНТЕРЕСІВ ТА ЙОГО СКЛАДОВІ

Основні складові конфлікту інтересів

Потенційний конфлікт інтересів – наявність у особи приватного інтересу у сфері, в якій вона виконує свої службові чи представницькі повноваження, що може вплинути на об'єктивність чи неупередженість прийняття нею рішень, або на вчинення чи невчинення дій під час виконання зазначених повноважень (ст. 1 Закону України «Про запобігання корупції», далі – Закон).

Реальний конфлікт інтересів – суперечність між приватним інтересом особи та її службовими чи представницькими повноваженнями, що впливає на об'єктивність або неупередженість прийняття рішень, або на вчинення чи невчинення дій під час виконання зазначених повноважень (ст. 1 Закону).

Приватний інтерес – будь-який майновий чи немайновий інтерес особи, у тому числі зумовлений особистими, сімейними, дружніми чи іншими позаслужбовими стосунками з фізичними чи юридичними особами, у тому числі ті, що виникають у зв'язку з членством або діяльністю в громадських, політичних, релігійних чи інших організаціях (ст. 1 Закону).

Конфлікт інтересів може існувати у особи в ситуації, коли одночасно наявні такі його складові:

- в особи є приватний інтерес;
- в особи наявні службові повноваження, під час реалізації яких вона може на власний розсуд вчиняти дії, приймати рішення саме з питання, у якому в неї наявний приватний інтерес;
- такі службові повноваження мають дискреційний характер (тобто є такими, коли особа може на власний розсуд обирати з кількох юридично допустимих дій, рішень).

Саме сукупність зазначених факторів дає підстави стверджувати, що приватний інтерес особи може впливати на об'єктивність та неупередженість під час вчинення особою дії, прийняття рішення, а отже, в особи є конфлікт інтересів.

За відсутності принаймні однієї із складових – службових повноважень дискреційного характеру та/або приватного інтересу – конфлікт інтересів не виникає.

Складові конфлікту інтересів

Приватний інтерес

Приватним інтересом може вважатися будь-який як майновий, так і немайновий інтерес.

Закон допускає необмежене коло обставин та ситуацій, що можуть свідчити про наявність приватного інтересу чи зумовлювати його виникнення за певних умов.

Приблизний перелік позаслужбових стосунків із фізичними чи юридичними особами, що можуть зумовлювати виникнення приватного інтересу.

Службові повноваження та їх дискреційний характер

службові/представницькі
повноваження

вплив (можливість впливу) при-
ватного інтересу на об'єктивність
або неупередженість прийняття
рішень, вчинення чи невчинення
дій під час реалізації
таких повноважень

Де можуть визначатися службові / представницькі повноваження особи:
закони, інші нормативно-правові акти (наприклад, положення про орган,
установу, організацію);

трудові договори (контракти);

статути підприємств;

положення про структурні підрозділи органів, установ, організацій;

посадові інструкції;

організаційно-розпорядчі документи (наприклад, у разі створення комісії
чи робочої групи повноваження можуть визначатися положенням про відповідну
комісію / робочу групу, що затверджується внутрішнім організаційно-
розпорядчим документом);

доручення керівників;

регламенти.

Приватний інтерес може впливати на об'єктивність або неупередженість
прийняття рішень, вчинення чи невчинення дій лише під час реалізації
службових / представницьких повноважень, що є дискреційними.

На практиці виникають труднощі з визначенням того, які повноваження є
дискреційними (що таке дискреційні повноваження) та чому саме дискреційні
повноваження призводять до виникнення конфлікту інтересів.

Дискреція – можливість діяти на власний розсуд, обираючи з декількох
можливих варіантів дій, рішень, або навпаки – не вчиняти дії, не приймати
рішення (тобто бездіяти).

Суперечність полягає в тому, що, з одного боку, в особи наявний
приватний інтерес (майновий або немайновий), а з іншого – особа, яка
уповноважена на виконання функцій держави або місцевого самоврядування
(або прирівняна до неї), має виконувати свої службові обов'язки в публічних
інтересах (держави, територіальної громади тощо), виключаючи можливість
будь-якого впливу приватного інтересу.

Таким чином, публічний службовець, приймаючи те чи інше рішення (вчиняючи ту чи іншу дію), по суті стоїть перед вибором – задовольнити публічний інтерес (на користь держави, територіальної громади) або приватний інтерес (власний інтерес, інтерес близьких осіб).

Тому навіть за умови, що особа, маючи приватний інтерес, приймає об'єктивні та неупереджені рішення, вона вчиняє дії в умовах реального конфлікту інтересів.

Детальніше про конфлікт інтересів можна ознайомитися за посиланням:

<https://wiki.nazk.gov.ua/category/konflikt-interesiv/n2-konflikt-interesiv-tajogo-skladovi/#post1398>